

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АКТИЩО ЗАХИЩАЮТЬ ДІТЕЙ ВІД НАСИЛЬСТВА/ В СІМ'Ї

Беспаль Ольга Леонідівна, викладач кафедри господарсько-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Відповідно до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права 1966 р. «право на життя є невід'ємне право кожної людини. Це право охороняється законом. Нікого не може бути піддано катуванню чи жорстокому, нелюдському або принижуючому гідність поведженню чи покаранню». [1]. Таким чином, кожна дитина (як і доросла людина) має право на вищезазначені права, однак, питання застосування насильства до дітей сягає своїм корінням ще сиву давнину, коли фізичний вплив на дітей був нормою життя. Так, «тривалий час проблема жорстокого поводження з дітьми в сім'ї та поза нею вважалася прерогативою усталених звичаїв та традицій сімейного виховання і залишалася поза сферою правового регулювання. Однак сучасне цивілізоване суспільство категорично заперечує припустимість жорстокого поводження з дітьми, різних форм насильства по відношенню до дітей як з боку батьків та інших членів сім'ї, так і з боку сторонніх осіб, які беруть участь у вихованні дитини або турбуються про неї (вихователів, вчителів, тренерів, викладачів, лікарів тощо)» [2, с.4]. Тому, вкрай важливим є питання забезпечення, гарантії та захисту дітей від насильницьких посягань в сімейно- побутовій сфері нормами міжнародного і вітчизняного права.

Міжнародно-правові акти мають великий вплив на політику, яка буде реалізовуватись як на міжнародному, так і на національному рівні. Таким чином, необхідно провести аналіз міжнародно-правових актів, які так чи інакше містять норми, що запобігають застосування насильства до дітей. Зокрема, це акти, які забороняють піддавати катуванню чи жорстокому, нелюдському або принижуючому гідність поведженню, до яких окрім Міжнародного пакту про громадянські та політичні права відноситься й Загальна декларація прав людини 1948 р. (ст. 5) [3].

Варто також зазначити, що Міжнародний пакт про громадянські та політичні права містить норму (ст. 24), яка передбачає, що «кожна дитина без будь-якої дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, національного чи соціального походження, майнового стану або народження має право на такі заходи захисту, які є необхідними в її становищі, як малолітньої, з боку її сім'ї, суспільства і держави» [1].

У 1959 р. Генеральна Асамблея ООН ухвалює Декларацію прав дитини, яка покликана безпосередньо захищати дітей від насильства та порушення їх прав, передбачивши 10 принципів, серед них: «принцип 8 - дитина повинна за всіх обставин бути серед тих, хто першим отримує захист і допомогу; принцип 9 - дитина повинна бути захищена від усіх форм недбалого ставлення, жорстокості та експлуатації» [4]. Разом з тим, необхідно зазначити, що дана Декларація носить рекомендаційний характер, що в свою чергу негативно впливає на стан забезпечення та дотримання державами-учасницями основних прав і свобод дітей.

Наступним міжнародним актом, який потребує особливої уваги, є [Конвенція про права дитини](#) 1989 р. «Конвенція відіграє принципово важливу роль у викорінюванні насильства по відношенню до дітей. Низка її положень прямо спрямована на протидію жорстокому поведженню з дитиною та їх захист від всіх форм насильства» [2, с.15]. Зокрема, це ст. 19, в якій зазначається, що «держави-учасниці вживають всіх необхідних законодавчих, адміністративних, соціальних і просвітніх заходів з метою захисту дитини від усіх форм фізичного та психологічного насильства, образи чи зловживань, відсутності піклування чи недбалого і брутального поводження ... з боку батьків, законних опікунів чи будь-якої іншої особи, яка турбується про дитину»; ст. 37 Конвенції передбачає обов'язок всіх держав-учасниць забезпечити, щоб «жодна дитина не піддавалася катуванням та іншим жорстоким, нелюдським або принижуючим гідність видам поводження чи покарання»; ст. 39 вказує на обов'язок держав-учасниць вживати «всіх необхідних заходів для сприяння фізичному та психологічному відновленню та соціальній інтеграції дитини, яка є жертвою будь-яких видів нехтування,

експлуатації чи зловживань, катувань чи будь-яких жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження...» [5].

Таким чином, зважаючи на ту кількість міжнародно-правових актів, які покликані захищати дітей від насильства в сім'ї, все це має свідчити про достатню правову базу для захисту дітей. Однак, необхідно констатувати, що дане негативне явище продовжує поширюватися не лише в Україні, а й в інших зарубіжних державах, про що може свідчити значна кількість публікацій (в т.ч. ЮНІСЕФ) щодо розробки рекомендацій із запобігання сімейному насильству та жорстокому поводженню з дітьми. Також проблема полягає в тому, що відсутній механізм реалізації прав дітей на захист від насильства, немає певних вминь та навичок у спеціалістів, які мають опікуватись дітьми тощо. Отже, можна зробити висновок, що проблема є нагальною і потребує подальшого дослідження.

Список використаних джерел:

1. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon4.raaa.gov.ua/laws/show/995_043.
2. Розгляд справ стосовно жорстокого поводження з дітьми судами України: аналіз законодавства та практики його застосування. / Ахтирська Н. М., Кочемировська О. О., Христова Г. О. та ін. - К.: ТОВ «K.I.C.», 2010. - 124 с.
3. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
4. Декларація прав дитини від 20.11.1989 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_384.
5. Конвенція про права дитини від 20.11.1989 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_021.

ПРАВО НА ПРАЦЮ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ БІЖЕНЦІВ В УКРАЇНІ

Лінік Євгенія Павлівна, викладача кафедри цивільно-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Щороку в Україні просять притулку сотні людей, котрі змушені рятуючись покидати свої країни, де їх життям загрожує небезпека, і шукати кращої долі на чужині. Кожен з них сподівається на краще життя, проте не кожному вдається досягнути своєї мети.

За даними представництва Управління Верховного комісара ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН), у 2012 році із заявами про надання статусу біженця звернулось 1860 осіб, заяви ще 407 осіб отримали відмову у оформленні документів для розгляду по суті, та лише 63 особи отримали статус біженця в Україні (36 Афганістан, 6 Азербайджан, 5 Ірак, 4 Сомалі, 2/5 Сирія, 1, Білорусія, 1 Киргизстан, 1 Росія) [1] та можливість розпочати своє життя по новому. Проте далеко не всі здатні пристосуватись у новій країні і отримати роботу, а отже і засоби до існування.

Питання працевлаштування біженців нове для українського бізнесу, і за часту співробітники відділів кадрів відмовляють у прийнятті на роботу вже після того, як особа продемонструє посвідчення біженця замість паспорту громадянина України. В основному це пов'язано з незнанням процедури працевлаштування біженців, яка нічим не відрізняється від працевлаштування громадян України та не має нічого спільного з працевлаштуванням іноземця.

Розглянемо це питання детальніше.

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють питання працевлаштування біженців в Україні та закріплюють їх право на працю є Конституція України (ст. 26), Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» (ст. 15), а також ратифікована ВРУ Конвенція 1951 р. про статус біженців та Протоколу щодо статусу біженців 1967 р.

Згідно положень Наказу «Про порядок видачі, поновлення та анулювання дозволів на використання праці іноземців та осіб без громадянства» (п. 13), роботодавці мають право наймати іноземців, які проживають на території України, а також інших іноземців без отримання дозволу на працевлаштування іноземців у випадках, передбачених міжнародними угодами, чинність яких узгоджена Верховною Радою України.

Слід зазначити, що у ст. 17 згаданої вище Конвенції зазначено, що «договірні держави надаватимуть біженцям, які законно проживають на їхній